

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 9/2013 rd**

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ersättning av statsmedel för sjömäns resekostnader och till vissa andra lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 8 oktober 2013 regeringens proposition med förslag till lag om ersättning av statsmedel för sjömäns resekostnader och till vissa andra lagar som har samband med den (RP 146/2013 rd) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (GrUU 29/2013 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Susanna Siitonen, arbets- och näringsministeriet.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- Finlands Sjömans-Union FS-U rf
- Rederierna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Regeringens proposition

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om ersättning av statsmedel för sjömäns resekostnader. Den nya lagen ska ersätta bestämmelserna om ersättning för resekostnader i lagen om sjöarbetsavtal, sjöarbetstidslagen och semesterlagen för sjömän.

Lagen ska innehålla närmare bestämmelser än för närvarande om ansökan om ersättning och om innehållet i ansökan. Grunderna för hur re-

sekostnader ersätts har förenhetligats i den nya lagen. Enligt förslaget ska de ärenden som gäller fattande av ersättningsbeslut överföras från arbets- och näringsministeriet till närings-, trafik- och miljöcentralen i Sydöstra Finland.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2014 och avses att bli behandlad i samband med den. Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Utskottet välkomnar att bestämmelserna om ersättning för sjömäns resekostnader samlas i en lag och tillstyrker att lagförslagen godkänns, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

I propositionen ingår inga nya stödsystem utan ändringarna ska förenkla och precisera hanteringen av sjömannens ansökningar om resekostnadsersättningar. Målet är att försnabba ansökningsförfarandet och minska det administrativa arbete som ansökningarna förorsakar rederierna. Lagen föreslås bli kompletterad med bestämmelser om återkrav av ogrundat betalt statligt stöd och om myndighetens granskningsrätt.

De stödansökningar som gäller resekostnader behandlas och avgörs framdeles i närings-, trafik- och miljöcentralen i Sydöstra Finland i stället för arbets- och näringsministeriet. Utskottet stöder denna överföring av uppgifter och anser det motiverat att enskilda förvaltningsbeslut överförs till en lägre myndighet från ministeriet, som ska styra och utveckla verksamheten.

Grundlagsutskottet har ansett att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning, men lagförslag 1 bara om utskottets konstitutionella invändningar mot 6 § 1 mom. beaktas på behörligt sätt. Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår att 6 § i lagförslag 1 preciseras på det sätt som grundlagsutskottet föreslår.

Grundlagsutskottet föreslår också vissa andra preciseringar i 6 § och föreslår att de beaktas enligt vad som framgår av detaljmotiveringen.

*Detaljmotivering***1. Lag om ersättning av statsmedel för sjömäns resekostnader**

3 §. *Ersättningen.* Den ersättning som betalas av statsmedel ska enligt det föreslagna 1 mom. utgöra hälften av de godtagbara resekostnaderna. Närmare bestämmelser om vilka kostnader som

är ersättningsgilla får utfärdas genom förordning av statsrådet. Av den föreslagna bestämmelsen eller av motiveringen i propositionen framgår inte vad som avses med resekostnader.

Enligt vad utskottet erfar är syftet inte att ändra på vilka av de anställdas resekostnader som ingår i arbetsgivarens rätt att få ersättning.

Enligt beskrivningen av nuläget (s. 5) har arbetsgivaren rätt att få ersättning för egentliga resekostnader och kostnader för uppehälle under resan. Till resekostnaderna hör bl.a. resebiljetter, kostnader för användning av taxi eller hyrbil, ersättning för användning av egen bil samt kostnader för de praktiska researrangemangen. Ersättning för användning av egen bil, taxi eller hyrbil är en godtagbar kostnad, om arbetsgivaren har godkänt användningen av dem. Underhållskostnader under restiden är kostnader för övernattnings- och måltider.

Utskottet anser att 1 mom. behöver kompletteras med en bestämmelse som klargör vad som avses med resekostnader.

6 §. *Granskningsrätt.* Enligt förslaget kan närings-, trafik- och miljöcentralen i sydöstra Finland bemyndiga en av Centralhandelskammaren eller en handelskammare godkänd revisor att utföra granskningen. I grundlagsutskottets utlåtande (s. 2) konstateras att bestämmelsen är betydelsefull med avseende på 124 § i grundlagen, eftersom det är fråga om offentliga förvaltningsuppgifter som anförtros andra än myndigheter.

Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande föreslår utskottet att 1 mom. ska preciseras så att närings-, trafik- och miljöcentralen kan bemyndiga den i paragrafen nämnda revisorn att utföra granskningen av något särskilt skäl. Enligt utredning är det nödvändigt att granskningen kan anförtros en inspektör utanför myndighetsmaskineriet i fall där granskningen förutsätter kompetens eller resurser som saknas hos myndigheterna. Ett annat syfte med propositionen är att centralisera verkställigheten av lagen till en enda närings-, trafik- och miljöcentral,

medan föremålen för granskningarna finns på olika håll i landet.

Enligt grundlagsutskottets utlåtande måste lagförslaget 6 § ändras så att samma bestämmelser tillämpas på inspektörer med tjänsteansvar och utomstående inspektörer när de utför sitt uppdrag. Detta är nödvändigt för att förslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Därför föreslår utskottet att 1 mom. kompletteras med en bestämmelse om att tillämpa tjänsteansvar på den revisor som utför granskningen.

Utskottet föreslår med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande att paragrafens 2 mom. kompletteras så att den tjänsteman och revisor som utför granskningen har rätt att i den omfattning som granskningen förutsätter få tillträde till lokaler som arbetsgivaren förvaltar eller använder. Men granskningar får inte utföras i hemfridsskyddade lokaler.

Grundlagsutskottet påpekar enligt sin nuvarande praxis att det är skäl att i lagstiftning om granskningar och inspektioner med karaktären av tillsyn hänvisa till den bestämmelse i förvaltningslagen, dvs. 39 §, som reglerar procedurerna för inspektioner i samband med behandlingen av förvaltningsärenden. Därför föreslår utskottet för tydlighetens skull att 3 mom. kompletteras med en hänvisning till 39 § i förvaltningslagen. Eftersom granskningsförfarandet då följer bestämmelserna i förvaltningslagen är bemyndigandet att utfärda förordning onödigt och bestämmelsen om det bör strykas.

9 §. *Ändringssökande.* Med anledning av grundlagsutskottets utlåtande föreslår utskottet att paragrafens 1 mom. ska ändras så att rätten att överklaga formuleras allmänt.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 2—4 utan ändringar och

godkänner lagförslag 1 enligt propositionen men 3, 6 och 9 § med följande ändringar:

Lagförslag 1

3 §

Ersättningen

Den ersättning som betalas av statsmedel utgör hälften av de godtagbara kostnaderna. *Resekostnader är omedelbara resekostnader, kostnader för arbetstagarens uppehälle under resan och kostnader för researrangemang.*

(2 mom. som i RP)

6 §

Granskningsrätt

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att granska arbetsgivarens ekonomi och verksamhet för att utreda riktigheten av ansökan och det beslut som fattats. Centralen kan *av särskilda skäl* bemyndiga en av Centralhandelskammaren eller en handelskammare godkänd revisor att utföra granskningen. *Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar ska tillämpas på den revisor som utför granskningen.*

Den som utför granskningen har rätt att avgiftsfritt få alla begärda dokument och andra uppgifter som behövs för verkställandet av granskningen. *Den tjänsteman och revisor som utför granskningen har rätt att i den omfattning som granskningen förutsätter få tillträde till lokaler som är i arbetsgivarens besittning eller användning. Granskningar får inte utföras i hemfridsskyddade lokaler*

Bestämmelserna i 39 § i förvaltningslagen (434/2003) ska iakttas vid granskningen.

9 §

Ändringssökande

Omprövning av ett *beslut av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Sydöstra Finland* får begä-

ras hos den beslutande myndigheten på det sätt som anges i 7 a kap i förvaltningslagen (434/2003).

(2 och 3 mom. som i RP)

Helsingfors den 3 december 2013

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Anne-Mari Virolainen /saml
medl. Satu Haapanen /gröna
Anna Kontula /vänst
Jari Lindström /saf
Eeva-Maria Maijala /cent
Lea Mäkipää /saf

Merja Mäkisalo-Ropponen /sd
Elisabeth Naucclér /sv
Kristiina Salonen /sd
Eero Suutari /saml
Katja Taimela /sd
Maria Tolppanen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Marjaana Kinnunen.